

Komet informerar 2020:05 version 2, revidering publicerad 2020-12-22

En myndighets ansvar ur ett helhetsperspektiv

Komet presenterar en modell som ger stöd för att resonera kring myndigheters ansvar ur ett helhetsperspektiv som består av tre delar: hållbar och etisk, samverkande och lärande samt rättssäker och effektiv. I en tid av snabba förändringar och ändrade förutsättningar med ny teknik kan modellen användas för att underlätta utveckling av både styrning och uppföljning.

Komet menar att det är centralt att utveckla en mer dynamisk offentlig förvaltning. Det behövs i tider av stora utmaningar och omfattande teknikutveckling för att säkerställa en långsiktigt hållbar och trygg samhällsutveckling. För en hållbar utveckling som svarar mot den snabba samhälls- och teknikutvecklingen kan mål från regeringsformen, myndighetsförordningen och förvaltningspolitiken behöva illustreras i en gemensam modell. Den kan bidra till att balansera helheten i styrning och uppföljning genom att utgå från tre delar.

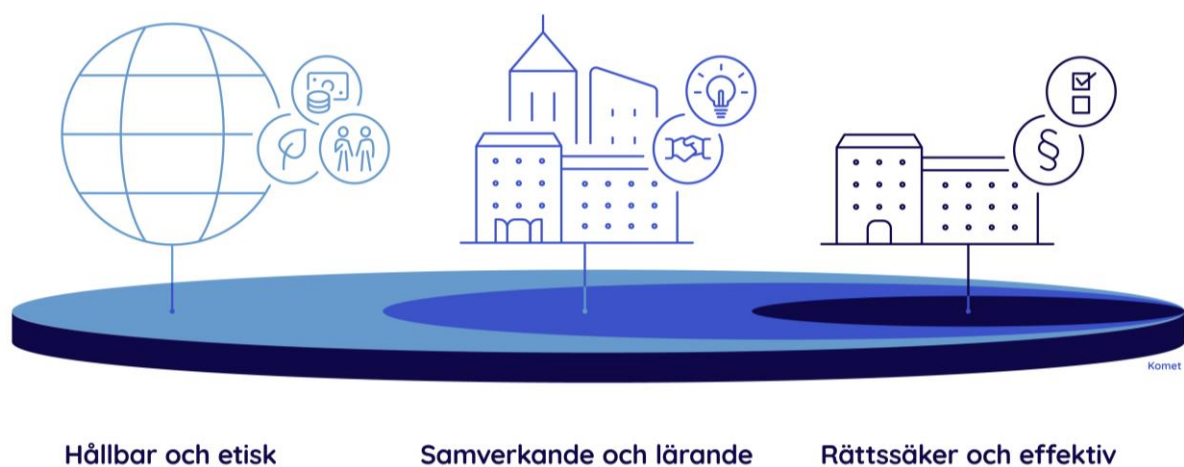
Den första delen av ansvaret är inriktad på att skapa en rättssäker och effektiv förvaltning. Den andra delen fokuserar på en samverkande och lärande förvaltning med kvalitet, service och tillgänglighet. Den tredje delen innefattar ansvaret att bidra till hållbar och etisk utveckling såväl inom Sverige som globalt.

Det förvaltningspolitiska målet

Regeringens styrning av myndigheter utgår från det förvaltningspolitiska målet, som riksdagen fattade beslut om år 2010:

"En innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete".

Prop. 2009/10:175, s. 27.

Komets modell för myndigheters ansvar ur ett helhetsperspektiv som består av tre delar.

Att tydliggöra helheten kring förvaltningsmål på detta sätt ger förutsättning att omvandla målen till konkret handling och verksamhet, samt att hitta balans mellan olika prioriteringar, initiativ och angreppssätt.

De tre ansvarsdelarna

Modellen kan vara ett stöd både för Regeringskansliet och i myndighetsledning. För att uppnå balans mellan de tre delarna behöver en långsiktig och ändamålsenlig styrning och uppföljning tillämpas. Varje del kräver olika arbetssätt, incitament och ledarskap. Alla delar är lika viktiga och måste hanteras både separat och som en helhet.

- **Rättssäker och effektiv.** Bygger på *inifrån-och-ut*-perspektiv på myndigheten. Utgångspunkten är hur organisationen och medarbetarna kan säkerställa rättssäkerhet och produktivitet.
- **Samverkande och lärande.** Bygger på *utifrån-och-in*-perspektiv på myndigheten. Utgångspunkten är hur myndigheten verkar i samhället. Genom samarbete skapas bästa möjliga verksamhet för medborgare, företag och civilsamhälle.
- **Hållbar och etisk.** Bygger på ett *långsiktigt helhetsperspektiv*. Utgångspunkten är att myndigheten ska bidra till ett hållbart samhälle och att varje myndighet är del i ett gemensamt och långsiktigt samhällsbygge.

Ur myndighetsförordningen

"Myndigheten ska fortlöpande verka för att genom samarbete med myndigheter och andra ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet".

6 § myndighetsförordningen (2007:515)

Ur grundlagen

"Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för innevarande och kommande generationer".

1 kap. 2 § tredje stycket regeringsformen

Tabellen förtydligar de tre ansvarsdelarna och ger exempel som utgår från en enskild myndighet.

Hållbar och etisk <i>Helhetsperspektiv</i>		Samverkande och lärande <i>Utifrån-och-in-perspektiv</i>		Rättssäker och effektiv <i>Inifrån-och-ut-perspektiv</i>	
Styrning:					
Övergripande, långsiktiga och riktningsgivande mål.		Mål och uppdrag med betoning på samverkan och enskildas behov.		Mål och uppdrag för produktivitet och löpande förbättringsarbete.	
Exempel på vad en myndighet gör:					
Försäkras sig om att alla medarbetare tillämpar ett etiskt förhållningsätt i sitt dagliga arbete. Tar initiativ för att möjliggöra hållbara helhetslösningar.		Samverkar med andra för att förbättra tjänster för medborgare och företag. Bidrar till att snabbt tydliggöra vilken myndighet som ska hantera nya frågor.		Inför moderna IT-system och arbetssätt som effektiviserar myndighetens förvaltning på ett säkert sätt. Lösningarna är öppna, användarvänliga och stabila.	
Exempel på frågor att beakta i uppföljningen:					
Hur ser bidragen till helheten ut? Skapas långsiktig nytta och tillit? Möjliggörs utveckling och innovation?		Effekter hos individer och företag? Skapas ökad tydlighet och förståelse? Hur hanteras omvärldsförändringar?		Vad levereras – kvantitet och kvalitet? På vilket sätt och med vilka resurser? Hur säkerställs flexibilitet och robusthet?	